

Viite: Hallituksen esitys uudeksi rahankeräyslaiksi
http://www.intermin.fi/fi/lainvalmistelu/rahankerayslain_muuttaminen

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi, laiksi rikoslain 17 luvun 16 c §:n muuttamisesta ja laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Suomen Lähetysseura pitää hyvänä, että esityksen mukaisesti tavoitteena on joustavoittaa rahankeräystoimintaa siten, että yleinen luottamus rahankeräyslakiin pyritään säilyttämään lahjoitusvalmiutta tukien.

Uuden lakiehdotuksen erittäin kiireellinen valmistelu luo kuitenkin tilanteen, jossa rahankeräystoiminnan kokonaan uusi järjestäminen, kustannusvaikutukset ja seuraukset eivät ole tiedossa eikä niitä ole riittävästi analysoitu. Lähetysseura ehdottaa, että voimaantulon vaikutukset kolmannen sektorin toimintaan on arvioitava tarkemmin.

Suomen Lähetysseura katsoo, että varainkeruun yleishyödyllisyydestä ei tule luopua. Rahankeräysoikeuden tulee säilyä luvanvaraisena.

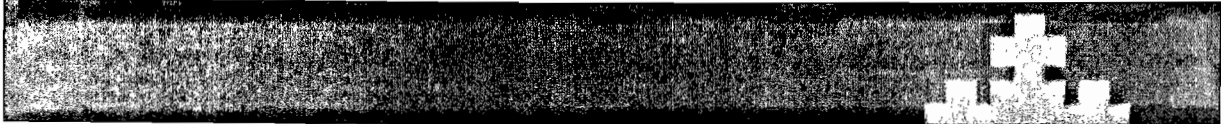
Esityksen näkemys yleisen lahjoitusvalmiuden kasvusta voi olla kielteinen, kun kilpailu rahankeräysmarkkinoilla kiristyy keräyskohteiden ja vaihtoehtojen lisääntymisen myötä. Kun yleishyödyllisyyden vaatimuksesta luovutaan ja yksityishenkilöt ja yritykset saavat tehdä rahankeräystä on mahdollista, että keräyksiä tehdään yksityisen hyödyn tai yrityksen hyödyn tavoittelemiseksi, jopa liiketoiminnan edistämiseksi. Myöskään keräyskulujen määrällä suhteessa keräystulokseen ei ole säännöstä tai mitään rajoja, mikä voi vinouttaa toimintaa.

Viranomaisten tulkinnan lainsäädännöstä tulisi olla selkeää ja tasapuolista. Luvanvaraisuuden vaihtuminen ilmoitusvelvollisuuteen todennäköisesti lisää rikkeitä ja vähentää kansalaisten luottamusta rahankeräyksiin ja niiden tarkoitukseen. Mainehaitta koituu helposti myös luotettavien, yleishyödyllisten toimijoiden toimintaan.

Lähetysseura näkee, että ilmoitusmenettelyn käyttöön otossa on useita avoimia kysymyksiä. Maistraatti valvovana viranomaisena ei ole tyyppinen talousseurannan hallintoviranomainen. Rahankeräysten toimeenpano-oikeuden laajentaminen muuhun kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen merkitsee käytännössä yksityisten tarkoitusten kasvamista.

Monessa kohdin viitataan rahankeräyksiä suorittavien itsesääntelyyn. Rahankeräysten toimeenpanijoiden katto- tai edunvalvontajärjestöjen rooli itsesääntelyssä on ehdotuksen mukaan keskeinen. Kuitenkaan rahankerääjän ei ole välttämätöntä kuulua mihinkään tällaiseen yhteisjärjestöön. Järjestöverkostojen tavoite ja tehtävä on yleensä muu kuin itsesääntelyn vahvistaminen varainhankinnassa.

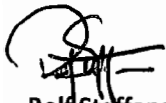
Lakiesityksen perusteluissa – kohdassa 3.3. Lain yhteiskunnalliset vaikutukset todetaan, että ”Rahankeräyksen toimeenpanemiseen oikeutettujen määrän lisääntymiseen ja rahankeräyksen toimeenpanon aloittamiseen ilman etukäteisvalvontaa voidaan katsoa sisältyvän korkeampi riski petollisesta toiminnasta tai rahankeräysvarojen kanavoitumisesta yhteiskunnan kannalta haitallisiin tarkoituksiin.” Väärinkäytösriskien lisääntymistä painotetaan useassa kohtaa perusteluissa. Tällaiset arviot eivät vakuuta siitä, että uudella menettelyllä saavutettaisiin parempi luotettavuus rahankeräyksissä, päinvastoin. Muualla yhteiskunnassa erilaista esimerkiksi verotukseen liittyvää itsesääntelyä vähennetään ja tiukennetaan muun muassa harmaan talouden kitkemisessä.

Suomen Lähetysseura pohtii, onko yksityisen varainhankinnan kasvattamisella ja yleishyödyllisyyden poistumisella jatkossa verovaikutuksia. Verottaja on puuttunut muun muassa vapaaehtoistyöhön.

Soveltamisongelmia suhteessa vastikepohjaiseen joukkorahoitukseen on edelleen. Joukkorahoituksesta tulee säätää oma laki. Joukkorahoituksen pitäisi kuitenkin olla vain vastikkeetonta, eikä siinä saa olla mitään kaupankäynnin luonteista. Lainvalvojalle jää kysymys, miten toisaalla sitä voidaan käyttää liiketoiminnan edistämiseen.

Avoimuutta lisäävä Rahankeräysrekisteri on myönteinen uudistus, mikäli kansalaiset voivat sieltä päästä tarkistamaan tiedot rahankeräysilmoituksesta ja keräyksen järjestäjästä.

Helsingissä, 13.11.2014

Rolf Steffansson

Toiminnanjohtajan sijainen

Iiris Kivimäki

Viestintäjohtaja

Viite: Hallituksen esitys uudeksi rahankeräyslaiksi
http://www.intermin.fi/fi/lainvalmistelu/rahankerayslain_muuttaminen

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi, laiksi rikoslain 17 luvun 16 c §:n muuttamisesta ja laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Suomen Lähetysseura pitää hyvänä, että esityksen mukaisesti tavoitteena on joustavoittaa rahankeräystoimintaa siten, että yleinen luottamus rahankeräyslakiin pyritään säilyttämään lahjoitusvalmiutta tukien.

Uuden lakiehdotuksen erittäin kiireellinen valmistelu luo kuitenkin tilanteen, jossa rahankeräystoiminnan kokonaan uusi järjestäminen, kustannusvaikutukset ja seuraukset eivät ole tiedossa eikä niitä ole riittävästi analysoitu. Lähetysseura ehdottaa, että voimaantulon vaikutukset kolmannen sektorin toimintaan on arvioitava tarkemmin.

Suomen Lähetysseura katsoo, että varainkeruun yleishyödyllisyydestä ei tule luopua. Rahankeräysoikeuden tulee säilyä luvanvaraisena.

Esityksen näkemys yleisen lahjoitusvalmiuden kasvusta voi olla kielteinen, kun kilpailu rahankeräysmarkkinoilla kiristyy keräyskohteiden ja vaihtoehtojen lisääntymisen myötä. Kun yleishyödyllisyyden vaatimuksesta luovutaan ja yksityishenkilöt ja yritykset saavat tehdä rahankeräystä on mahdollista, että keräyksiä tehdään yksityisen hyödyn tai yrityksen hyödyn tavoittelemiseksi, jopa liiketoiminnan edistämiseksi. Myöskään keräyskulujen määrällä suhteessa keräystulokseen ei ole säännöstä tai mitään rajoja, mikä voi vinouttaa toimintaa.

Viranomaisten tulkinnan lainsäädännöstä tulisi olla selkeää ja tasapuolista. Luvanvaraisuuden vaihtuminen ilmoitusvelvollisuuteen todennäköisesti lisää rikkeitä ja vähentää kansalaisten luottamusta rahankeräysiin ja niiden tarkoitukseen. Mainehaitta koituu helposti myös luotettavien, yleishyödyllisten toimijoiden toimintaan.

Lähetysseura näkee, että ilmoitusmenettelyn käyttöönotossa on useita avoimia kysymyksiä. Maistraatti valvovana viranomaisena ei ole tyypillinen talousseurannan hallintoviranomainen. Rahankeräysten toimeenpano-oikeuden laajentaminen muuhun kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen merkitsee käytännössä yksityisten tarkoitusten kasvamista.

Monessa kohdin viitataan rahankeräyksiä suorittavien itsesääntelyyn. Rahankeräysten toimeenpanijoiden katto- tai edunvalvontajärjestöjen rooli itsesääntelyssä on ehdotuksen mukaan keskeinen. Kuitenkaan rahankerääjän ei ole välttämätöntä kuulua mihinkään tällaiseen yhteisjärjestöön. Järjestöverkostojen tavoite ja tehtävä on yleensä muu kuin itsesääntelyn vahvistaminen varainhankinnassa.

Lakiesityksen perusteluissa – kohdassa 3.3. Lain yhteiskunnalliset vaikutukset todetaan, että ”Rahankeräyksen toimeenpanemiseen oikeutettujen määrän lisääntymiseen ja rahankeräyksen toimeenpanon aloittamiseen ilman etukäteisvalvontaa voidaan katsoa sisältyvän korkeampi riski petollisesta toiminnasta tai rahankeräysvarojen kanavoitumisesta yhteiskunnan kannalta haitallisiin tarkoituksiin.” Väärinkäytösriskien lisääntymistä painotetaan useassa kohtaa perusteluissa. Tällaiset arviot eivät vakuuta siitä, että uudella menettelyllä saavutettaisiin parempi luotettavuus rahankeräyksissä, päinvastoin. Muualla yhteiskunnassa erilaista esimerkiksi verotukseen liittyvää itsesääntelyä vähennetään ja tiukennetaan muun muassa harmaan talouden kitkemisessä.

Suomen Lähetysseura pohtii, onko yksityisen varainhankinnan kasvattamisella ja yleishyödyllisyyden poistumisella jatkossa verovaikutuksia. Verottaja on puuttunut muun muassa vapaaehtoistyöhön.

Soveltamisongelmia suhteessa vastikepohjaiseen joukkorahoitukseen on edelleen. Joukkorahoituksesta tulee säätää oma laki. Joukkorahoituksen pitäisi kuitenkin olla vain vastikkeetonta, eikä siinä saa olla mitään kaupankäynnin luonteista. Lainvalvojalle jää kysymys, miten toisaalla sitä voidaan käyttää liiketoiminnan edistämiseen.

Avoimuutta lisäävä Rahankeräysrekisteri on myönteinen uudistus, mikäli kansalaiset voivat sieltä päästä tarkistamaan tiedot rahankeräysilmoituksesta ja keräyksen järjestäjästä.

